

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Πότε ξεκίνησε η επανάσταση στη Στερεά Ελλάδα; Ποιες μάχες ήταν πολύ σημαντικές;

Η επανάσταση στη Στερεά Ελλάδα ξεκίνησε τον Μάρτιο του 1821. Από τις μάχες ξεχωρίζουν η μάχη της Αλαμάνας, όπου βρήκε φρικτό θάνατο ο Αθανάσιος Διάκος και η μάχη στο Χάνι της Γραβιάς, στην οποία διακρίθηκε ο Οδυσσεύς Ανδρούτσος.

2. Γιατί ήταν δύσκολες οι συνθήκες για την επανάσταση στη Στερεά Ελλάδα;

Στη Στερεά Ελλάδα οι συνθήκες για την επανάσταση ήταν δύσκολες, γιατί:

- α. δεν ήταν ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένη, κυρίως στα δυτικά τμήματά της,
- β. οι πρόκριτοι του τόπου δεν είχαν μεγάλη πολιτική εμπειρία,
- γ. υπήρχε σημαντική παρουσία οθωμανικού πληθυσμού και στρατού στην Εύβοια και τη Λαμία,
- δ. στην κοντινή Ήπειρο είχε εκστρατεύσει ο ικανότατος Χουρσίτ Πασάς εναντίον του Αλή Πασά.

3. Ποιο ήταν το μοναδικό πλεονέκτημα για την επανάσταση στη Στερεά Ελλάδα;

Ήταν το γεγονός ότι πολλοί φημισμένοι κλέφτες και αρματολοί δρούσαν στην περιοχή αυτή, με αποτέλεσμα οι επαναστάτες να κινηθούν πιο οργανωμένα.

4. Σε ποιο τμήμα της Στερεάς Ελλάδας εκδηλώθηκαν πρώτα επαναστατικές ενέργειες και ποιες περιοχές απελευθερώθηκαν;

Πρώτα εκδηλώθηκαν επαναστατικές ενέργειες στην Ανατολική Στερεά. Ο Πανουργιάς κατέλαβε την Άμφισσα και στη συνέχεια απελευθερώθηκαν το Λιδωρίκι, η Λειβαδιά, η Αταλάντη και η Θήβα. Ο Υδραίος πλοίαρχος Αντώνης Κριεζής βοήθησε να πέσει η Χαλκίδα στα χέρια των Ελλήνων, κανονιοβολώντας με επιτυχία τους Τούρκους που την υπεράσπιζαν.

5. Ποιο τμήμα της Στερεάς Ελλάδας επαναστάτησε στη συνέχεια και ποιες περιοχές έπεσαν στα χέρια των Ελλήνων;

Στη συνέχεια επαναστάτησε η Δυτική Στερεά. Το Αγρίνιο, το Αιτωλικό και το Μεσολόγγι έπεσαν στα χέρια των Ελλήνων. Στο Μεσολόγγι έφτασε τότε και ο Φαναριώτης πολιτικός Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, για να βοηθήσει στον Αγώνα.

6. Πώς αντέδρασαν οι Τούρκοι σε αυτές τις επαναστατικές ενέργειες;

Ο Χουρσίτ Πασάς, για να καταπνίξει αυτές τις επαναστατικές ενέργειες έστειλε από τα Ιωάννινα τους πασάδες Κιοσέ Μεχμέτ και Ομέρ Βρυώνη με πολυάριθμο στρατό.

7. Ποιοι Έλληνες οπλαρχηγοί ανέλαβαν να τους αντιμετωπίσουν και πού;

Οι οπλαρχηγοί Πανουργιάς, Ιωάννης Δυοβουνιώτης και Αθανάσιος Διάκος ανέλαβαν να τους αντιμετωπίσουν στην Ηράκλεια και στις γέφυρες του Γοργοποτάμου και της Αλαμάνας.

8. Πώς εξελίχθηκε η προσπάθεια τους αυτή;

Στις 23 Απριλίου του 1821 οι Τούρκοι εκδίωξαν τον Πανουργιά και τον Δυοβουνιώτη, τραυματίζοντας σοβαρά τον Πανουργιά και σκοτώνοντας τον συμπολεμιστή του επίσκοπο Σαλώνων Ησαΐα. Στη συνέχεια στράφηκαν εναντίον των υπερασπιστών της Αλαμάνας.

9. Τι γνωρίζεις για τη μάχη της Αλαμάνας;

Στη γέφυρα της Αλαμάνας, μετά από σκληρή μάχη, οι ελληνικές δυνάμεις αναγκάστηκαν να οπισθοχωρήσουν προς το όρος Καλλίδρομο, όπου βρισκόταν το επιτελείο του αρχηγού των αγωνιστών της Στερεάς Ελλάδας, Αθανάσιου Διάκου. Παρόλο που ο Αθανάσιος Διάκος ειδοποιήθηκε να εγκαταλείψει τη θέση του, αυτός συνέχισε να πολεμά. Τραυματίστηκε όμως και πιάστηκε αιχμάλωτος. Εκτιμώντας την ανδρεία του ο Ομέρ Βρυώνης, του πρότεινε να του χαρίσει τη ζωή με αντάλλαγμα να προσχωρήσει στον στρατό του. Ο Διάκος αρνήθηκε και θανατώθηκε με φρικτό τρόπο.

10. Τι γνωρίζεις για τη μάχη στο Χάνι της Γραβιάς;

Στις 8 Μαΐου του 1821 ο Οδυσσέας Ανδρούτσος κλείστηκε στο χάνι με 118 άνδρες, ενώ οι Πανουργιάς και Δυοβουνιώτης οχυρώθηκαν στα γύρω υψώματα. Οι οχυρωμένοι στα υψώματα αναγκάστηκαν να οπισθοχωρήσουν, όχι όμως και οι πολεμιστές στο χάνι. Το βράδυ που σταμάτησε η μάχη οι απώλειες για τους Τούρκους ήταν μεγάλες, ενώ για τους Έλληνες ήταν ελάχιστες. Λίγο πριν ξημερώσει και ενώ ο Ομέρ Βρυώνης περίμενε να έρθουν κανόνια από τη Λαμία, ο Ανδρούτσος και οι άνδρες του κατάφεραν να περάσουν ανάμεσα από τους Τούρκους και να διαφύγουν χωρίς να γίνουν αντλήπτοί. Η μάχη στο χάνι της Γραβιάς ανέκοψε την πορεία του οθωμανικού στρατού προς την Πελοπόννησο και τόνωσε το ηθικό των εξεγερμένων Ελλήνων.